

"MATELOT"

Supliment al Revistei "România Maritimă și Fluvială Magazin"
Periodic al LIGII NAVALE ROMÂNE

Nr. 3 / 15 MAI 2006

Colegiul de redacție al acestui număr:

George Petre, Florin Gusman, Mihai Lucian Căciuleanu

Nicolai Stănciulescu, Florin Oprea, Ilarion Barbu, Cristian Cazacu

Supraviețuirea omenirii pe fundul Oceanului

Literatură aproape SF

Dragi tineri cititori și stimați foști tineri,

M-am gândit să vă înfățișez ce va fi în anul 5000. Suntem în București. Orașul a devenit un New York fantastic. Știți, desigur, că marea metropolă americană s-a numit la începuturi Noul Amsterdam și că a fost fondată în anul 1626, cu mult mai târziu decât cetatea Bucureștiului. Pe Dâmbovița navigă (nu vor să navigheze!) fastuoase vapoare (poate motonave!). Trenurile aeriene aleargă nebune la nivelul etajelor. Ioan (Gură Prezicătoare de Aur?), cineast, face profeții asupra viitorului Omenirii. Gândurile viitoriste îi aleargă prin cap precum fug furnicile spre mușuroi.

Cu astfel de gânduri el adoarme. Visează că a venit Era frigului. Soarele e aproape stins și înghețul a cuprins cam tot Pământul. Omenirea amenințată s-a refugiat de mult pe fundul oceanului, în patru orașe, sub cupole de sticlă. Casele au mai multe etaje.

Orașul subacvatic Hawaii este situat în apropierea insulei cu același nume din Oceanul Pacific. El este orașul plăcerilor și al preocupărilor teoretice. Ceylon este orașul alimentației sintetice. Cap Verde, în Atlantic, este orașul energiilor electrice. Mariana, situat pe o fundație vulcanică, este orașul metalelor.

De la Președenția Omenirii se comunică agonia președintelui Pi. El se apropie de vârsta de 40 de ani, cât este acum durata medie a vieții oamenilor.

Pi face, înainte de a muri, profeții sinistre. El spune că refugiarea oamenilor în fundul apelor a fost o greșeală. Pământul se va răci în continuare. Pi a încercat să inventeze "lampa care distruge coeziunea atomică", spre a putea evada oamenii de pe Pământ. Survine moartea când era pe punctul de a reuși.

Rămași fără președinte, inginerii din Comitetul politic sunt dezorientați. Whitt e de părere că trebuie să sape repede un oraș nou, Formosa, către centrul cald al Pământului. Xavier susține să se evadeze în Cosmos cu ajutorul unui uriaș avion rachetă. În urma unei intrigi (aici e o poveste de dragoste) rachetele sunt distruse.

Se începe săparea Formosei și, spre a se economisi energiile, sunt distruse trei orașe.

Între timp, Xavier a descoperit formula "lămpii". El părăsește Pământul plecând pe un alt astru. Lasă însă formula "lămpii" cu care se sapă mai abitir spre centrul Pământului.

Fauna marină din zona Mariane (între insulele Japoniei și arhipelagul australian) este de o "frumusețe" apocaliptică: balenele sunt mici, degenerate; toate animalele de apă au degenerat din cauza frigului; doar câteva caracatițe au crescut anapoda (cu brațele lor lungi se târau de-a lungul peretelui de cristal al orașului, flămânde de lumină).

Energia electrică a orașelor scade. Numai Hawaii, capitala, mai era întrucâtva luminată.

Oamenii degenerază. Bolile oamenilor submarini nu mai pot fi lecuite. Protoplasma ființelor vii intră în descompunere. Unora li se usucă un braț, altora li se chircesc picioarele, unora le curg ochii. De la 36 de grade, temperatura sângelui omenesc a scăzut la 25 de grade și scade cu cel puțin o jumătate de grad cu fiecare generație.

Un submaritean (Manido) se sinucide neurastenizat și colegii sunt de părere că s-a respectat programul de efectuare a "băilor de lumină".

În oraș, peste tot, este un lux rece, totul este înecat în feeric.

După moartea președintelui Pi, i se face injecție cu marmorificare, care-l prefăce de-a dreptul în statuie și apoi este dat la șlefuit. Olivia, fiica lui, este obligată să fie un an soția noului președinte Witt.

Rândurile de sus sunt o sumară prezentare a romanului "Orașe înecate" de Felix Aderca, un "fericit roman viitorist", după aprecierea lui George Călinescu.

George Petre

Un Comandant

Florin Oprea

"FELEAC" - ul brăzda valurile Mării Roșii în cel de-al 37-lea voiaj al său, îndreptându-se spre KARACHI, cu o încărcătură de rulmenți și hârtie de ziar.

Am preluat cartul de noapte de la ofițerul III, poreclit "Calul" și după toate aparențele se anunța un cart liniștit.

Făceam cartul 0-4 (cartul "doiarului") și eram mulțumit din toate punctele de vedere.

Ascensiunea mea fusese rapidă, iată-mă ofițer II pe vaporul pe care nu demult debutasem ca stagiar, în timp ce colegi de-ai mei mai făceau pe timonierii. Am avut "norocul" să termin Institutul de Marină într-o perioadă când flota era supra-saturată de absolvenți, astfel încât ne îmbarcam marinari, timonieri, șefi de echipaj și în general nimeni nu ne privea cu ochi buni; pentru nebrevetați nu eram de-ai lor pentru că mâine – poimâine ne vedeau secunzi, punându-i la muncă, iar pentru colegii mai mari, ofițerii II și I eram niște prăpădiți de stagiaari, lipsiți de experiență. Dar eu mă simțeam norocos. Am ținut aproape de Abatele (cum îl poreclisem pe secund) și am avut multe de învățat de la el. Un autodidact, un tip ambițios și foarte inteligent, navigator desăvârșit dar în același timp poet și chitarist. Abatele a dat târziu examen pentru brevetul de comandant. De ce? Nu era membru PCR. De ce nu era? Pentru că tatăl său slujea ca preot. Dar în sfârșit, cu ceva sticle și "cartoane" din voiajul precedent și adeziunea depusă, se rezolvase și primirea în partid. Iar pentru Abate examenul de Căpitan de Cursă Lungă, nu a fost mare lucru.

După ce îl urmasem ca un învățăcel credincios ca stagiar și ofițer III, acum proaspăt promovați, plecam într-un nou voiaj, el comandant și eu ofițer II.

De cu seara, după cina servită la careu, ne-am strâns toți ofițerii, secundul și șeful mecanic la o bere pe puntea de comandă. Era momentul cel mai plăcut al zilei și un fel de ritual. Nu se intra în comandă, stăteam într-un bord în adierea vântului și discutam vrute și nevrute. Nu se bea mai mult de o bere, dar Abatele se pricepea de minune să aducă subiecte captivante în discuție, amintiri din voiaje, întâmplări pe care le "disecam" împreună. La sfârșit mi-a mai dat câteva indicații, întrucât în cartul meu urma să trecem Bab el Mandeb, ieșind din Marea Roșie în Golful Aden și de acolo spre Oceanul Indian.

Nu mi-a cerut să-l chem pe comandă la trecere, așa că am realizat că avea deplină încredere în mine. Am verificat situația din zonă, am mai aruncat o privire în radar și m-am așezat comod în "scaunul de doi dolari" (toți ofițerii de cart aveau o predilecție pentru scaunul comandantului, situat în tribord, lângă telegraf), așteptând apropierea de strâmtoare.

Pentru cei ce nu știu, Bab el Mandeb este de fapt o strâmtoare cu o insulă în mijloc, Abu Ali, care o desparte în Strâmtoarea Mare (pe unde este ruta navelor comerciale) și Strâmtoarea Mică, un loc cu adâncimi mici, presărat cu stânci și pericole de tot felul (pe unde trec bărcile de pescuit ale localnicilor). Farul instalat pe Abu Ali îmi apăruse în prova, iar imaginea radar era perfectă. Lună plină, vânt slab, condiții perfecte. Timonierul făcuse o cafea delicioasă, suplimentul aștepta pe măsută să fie servit, ce putea fi mai bine? Mă simțeam nemaipomenit la gândul că voi trece singur Bab el Mandeb-ul. Iar gândurile mergeau mai departe, la clipa în care voi ajunge Comandant. Să nu mai fac cart, să am masa mea, friptura cea mai mare, să-l pot debarca pe nea Manole, bucătarul care ne-a ținut în voiaj de sud, o zi cu sos de ceapă și o zi cu mâncare de conopidă, și să nu mai trebuiască să ocup clandestin scaunul din tribord.

Farul începe să se contureze, fixez insula atent și cer timonierului să vină ușor la tribord, pentru a manevra de intrare pe strâmtoare. "Cinci puncte dreapta!" , "Cinci puncte dreapta!" – mi se răspunde.

Mai vino la dreapta! Mai vin la dreapta! Privesc atent farul și-mi dau seama că trebuie să

vin mai hotărât la dreapta. "Zece dreapta !" – nea Mihai. "Zece dreapta !". Aștept un minut și nu se întâmplă nimic. Farul tot în prova, parcă e desenat pe geam.

- Nea Mihai, vino la dreapta ! Vino 10 puncte, n-auzi?
- Am venit șefule, da' nu se întâmplă nimic, am zece dreapta!
- Fii atent ! Vino cînș'pe dreapta ! Nu vezi că ne ducem pe insulă ?!
- Am cînș'pe dreapta! Nu girează! Sunt cârmele blocate!

Insula cu farul din vârf, începea să devină amenințătoare. Am sărit de la radar și am comutat pe celălalt servomotor al cârmelor.

- Cînș'pe dreapta !
- Nu răspunde, blocaj cârme ! Nu răspunde !

"FELEAC"-ul se îndrepta duduind direct spre insulă, la ora 01.20 noaptea, cu echipajul dormind liniștit în cabine. Eu sunt de cart ! Ce mă fac? Un singur gând. Comandantul ! Reduc viteza la "jumătate", strig : "Bandă dreapta" la timonier și mă năpustesc pe scări în jos la cabina Comandantului.

În dormitor, Abatele horcăia umplând patul cu cele 120 de kile ale sale. Îl scutur de umăr și-i zic speriat: Dom' Comandant, pe comandă ! Avem blocaj de cârme ! În secunda următoare Abatele e sus, cu mâna înfiptă în telegraf. Într-o fracțiune de secundă evaluează situația, de parcă ar fi înregistrat drumul în somn și mă trimite să acționez de la timona de avarie de lângă cambuză.

Îl smulg efectiv din pat și pe Calul, în goana mea nebunească spre camera cârmei de lângă cambuză, pentru că roata mare din fier e greu de învârtit de unul singur. Prin telefonul masiv de ebonită, vocea Abatelui dă comenzi scurte, hotărâte, fără pic de emoție, ca la un exercițiu oarecare.

Reușim, "Bandă dreapta" și FELEAC-ul face un rondou de toată frumusețea chiar în fața insulei, aruncând aproape echipajul din paturi și apucă drum opus celui inițial, îndepărtându-se de pericol.

Șeful mecanic și trupa sa dau de cap servomotorului buclucaș și din nou guvernăm normal.

Mă întorc pe comandă și atunci observ costumația haioasă a Comandantului. Era înfășurat într-un pavilion de semnalizare, părând venit de la o petrecere din Haiti. Nea Mihai, timonierul îi oferise "costumația", pentru că în clipele de tensiune prin care am trecut cu toții, nu am observat că Domnul Comandant a făcut manevra de evitare și a salvat nava, aproape în costumul lui Adam !

Atunci am înțeles ce este un Comandant. Nu o expoziție de trese și fireturi, ci un Om care trezit din cel mai adânc somn își conduce oamenii și comandă vaporul cu mână sigură !

POUR TOI

Tu mi-ai lipsit iubito,
Ca viața.

Trăind-n întuneric,
Lumina îmi lipsește și
Dragostea asemenea,
Care cu greu se ține.

Tu îmi lipsești lumină.
Cu pielea ta cea moale,
Cu chipul vesel,
Înstelat.

Tu mi-ai lipsit iubito,
Cu pielea ta cea fină,
Ca valul disperării,
Ce vine dinspre mare.

Sublim și plin de teamă,
Aștept a ta lumină.

Cristian Remus Cazacu

Vezi verso

"AMINTIRI DIN CANARE"

(2) "Caracatița"

Iată-ne instalați, în loc de M/N Trawler "Moldoveanu", care probabil pescuiește deja în Labrador, pe "Delta Dunării" în Las Palmas.

Și asta nu este tot... surprizele se țin lanț. Cu peste două luni în urmă, la motorul principal al "Deltei" s-a spart un piston. În zece pistoane, cu unul suspendat, nava s-a târât cum a putut până la Las Palmas, făcând un zgomot că – spuneau cei din vechiul echipaj – la apropierea de port a fost întâmpinată nu de pilotină, ci de vedeta de coastă, curioasă să vadă ce se întâmplă.

De atunci, stă în ancoră, aproape în mijlocul bazinului și așteaptă, în timp ce la București se duc "tratatative internaționale" cu Șantierul Naval din Gdansk și cu firma "Fiat" din Torino, pentru câteva pistoane, biele și cuzineți.

Viața la bord curge monoton. Nostromul nu mai are idei de marțagon și nici pitură, plasele rupte sunt cârpite toate, prelucrarea lucește de curățenie, ca la vizita inspectorilor R.N.R. În oraș nu mai pleacă nimeni, așa că găsești oricând cu cine să faci schimb și poți să te duci zilnic. Așa am învățat Las Palmas-ul. L-am învățat atât de bine, că acum, după mai bine de 30 de ani, sigur nu m-aș putea rătăci. Mi-am găsit și un tovarăș de hoinăreală, doctorul navei, și el bucureștean, împreună cu care am bătut toți coclaurii.

Trece în felul acesta cam o lună și jumătate... La chioșcurile de pe dig, la Antonio și la Manolo, dar și la șantierul naval ("La Venegueras"), circulă demult porecla "Hotel Delta", iar noi nu mai aveam mult să o luăm razna de plictiseală.

Iată însă că, Neptun se îndură de noi și sosește vestea că Twr "Constanța" vine din țară și aduce și piesele noastre. Trec alte două săptămâni și iată-ne ieșind în probe de mare, cu șase spanioli de la Șantierul Naval, la bord. Prima traulare de probă aduce un pic de culoare în monotonie. Pește n-am prins mare lucru, în schimb am scos un întreg cârd de caracatițe; una mare – 2,90 m, cu două brațe opuse întinse – și multe, vreo 30 bucăți cred, micuțe. Spaniolii, pentru care caracatița este o delicată națională, numai că nu s-au aruncat în cap de la comandă după ele. Au umplut un coș și au dispărut la bucătărie.

Noi, cu doctorul și cu un timonier, ne-am lăcomit. Am luat caracatița cea mai mare, am cărat-o pe puntea de lângă cabinetul medical și, în timp ce doi o păzeam pentru că încerca fără pauză să iasă din coș, doctorul s-a dus la bucătărie să afle ce urma să facem cu ea. Aici, împreună cu spaniolii, trebăluia șeful mecanic, un veritabil "Iup al motoarelor" și un mare mucalit. Aflând despre ce este vorba, cu cea mai serioasă mutră, i-a explicat doctorului că dată fiind mărimea caracatiței noastre, aceasta trebuie mai întâi bătută bine de punte ca să se frăgezească carnea. De bună credință, doctorul s-a întors la noi și ne-am pus toți trei pe treabă. Băgam mâna în corpul caracatiței prin deschizătura de lângă sifon, o ridicam deasupra capului și o izbeam cu toată forța de punte. "Dihania" avea nu mai puțin de 10-12 kg, așa că ne schimbam destul de des. După vreo jumătate de oră, când începusem să obosim cu toții, pe punte își face apariția "în viteză" secundul, însoțit de nostrom și înțepenesc brusc amândoi, holbându-se la ce facem noi. După figurile lor, sunt convinși și azi că eu și timonierul am fi zburat imediat peste bord, cu caracatiță cu tot. Dar, în clipa când au apărut, doctorul era la rând la bușit caracatița, iar pe o navă... doctorul e doctorul. Așa că, secundul s-a mai temperat și l-a întrebat pe doctor, ce face? Primind explicațiile de rigoare, l-am văzut cum se înroșește la față și, după ce l-a trimis pe șeful mecanic într-un loc foarte intim, ne-a spus că "gimnastica" noastră generează în interiorul navei bubuituri și vuiete mai ceva decât dacă s-ar fi bătut în punte cu barosul, că a trimis deja oameni în toate compartimentele să vadă ce se întâmplă și "să o lăsăm dracului imediat de caracatiță!"

După plecarea secundului, am tăiat un braț al caracatiței și l-am ascuns în frigiderul din cabinetul medical, până aflu ce se face cu el, iar ce a rămas din biata vietate a fost aruncat în ocean de timonier, sub supravegherea nostromului.

A doua zi, am aflat că nu se mănâncă decât caracatițele mici și nici gând să fie bătute pentru frăgezire; se pun direct la fiert, în apă clocotită, ca racii.

Morții cu viiturile și vii cu viile

20.04.2006

De vreo doi ani **ROMÂNIA a devenit o țară insulară**. Zeci de localități și cimitire se află temporar sub ape, dar numai în anotimpuri ceva mai calde.

Dacă acest lucru ar fi fost o tradiție și nu am fi fost luați prin surprindere mereu, totul ar fi fost simplu.

Paradoxul apare în condițiile în care o cugetare veche a fostului Primar General face precizarea că **"Iarna nu-i ca vara"** adică de la un anotimp la altul, **de la un an la altul, apar schimbări pe care trebuie să le luăm în seamă**.

Deși **au fost trimise prin țară comisii de anchetă** pentru a vedea **de ce am fost surprinși** în anii anteriori de către inundații - acestea stabilind că aleșii locali au luat măsuri doar pentru casele lor - justiția nu a reușit prin măsurile pe care trebuia să le ia, să ajute bugetul, alocat din sărăcie, cu sume recuperate de la acești aleși pentru a se realiza măcar în parte ce trebuia făcut de mult.

Care este rezultatul final? Situația se înrăutățește de la un an la altul.

Cetățenii așteaptă angajați în dialectică, la cârciumă, ca ajutorul venit din partea guvernului, constând în unități ale M.A.I. sau M.Ap.N., să-și facă treaba cu profesionalism împotriva ploilor și a viiturilor, **și sunt frământați de întrebări** cum ar fi: "- Câți bani ne dă guvernul să ne construim casele dărâmate de ape?" sau "- Primim și ajutor din Europa?"

Aleșii locali treziți poate de telefoanele apelate de la București, **se agită neputincioși** pe lângă zonele afectate **căutând să explice** în fața camerelor de luat vederi **că ce se întâmplă la ei nu se întâmplă la nimeni** și (o altă reușită a lor) faptul că lumea nu se implică.

Peste toate acestea pică și proverbul lăsat din strămoși că **"Prietenul la nevoie se cunoaște"** cu sarcini exprese pentru noi prin care să demonstrăm ce buni prieteni suntem cu țările riverane DUNĂRII din AMONTE care au probleme cu ploile, acționând prin golire de lacuri sau bazine de acumulare și inundații controlate la noi, pentru a reduce efectele acestor ploi sau viituri la ei. ?????

Așa da PRIETENI. (Părerea mea)

Florin GUSMAN

Lucrarea "Alcoolismul, problema internațională" (1929)

"... Românul a băut, bea și trebuie să bea, că așa a apucat el din moși-strămoși. Bea de necaz și bea de bucurie; bea de unul singur și bea și cu alții, când se întâlnește și când se desparte; bea ca să se încălzească și bea ca să se răcorească; bea flămând și bea sătul; bea în zile de lucru și în zile de sărbătoare; bea când votează; bea la praznic; bea la nuntă; bea la botez și bea la înmormântare. **Știm, dar nu putem reacționa... De ce ?**

EPIGRAMĂ

*Că Jean Bart iubește marea
Nimeni nu se îndoiește,
Dar se pune întrebarea
Pe el marea îl iubește?*

Colegii de breaslă.

Materiale culese de Ilarion Barbu

Invitație la drumetrie

Dacă cumva nu ați ajuns să vizitați **Platoul Carstic Ponoare**, care este situat la 6 km de Baia de Aramă, în nord-estul Podișului Mehedinți lângă satul Ponoare, *platou format în principal din peștera Ponoare, peștera Bulba, lacul Zăton și câmpuri de lapiezuri*, este bine să vă programați o mică excursie, să vă înarmați cu aparate de fotografiat și camere video, pentru că nu aveți ce regreta.

În această zonă mirifică cu influențe climatice submediteraneene există o **Pădure de liliac** cu o suprafață de 20 ha, declarată monument al naturii, unde în prima parte a lunii mai, are loc cea mai mare sărbătoare a județului Mehedinți – **Sărbătoarea liliacului**. Pe lângă liliac și mojdrean, care sunt speciile principale, mai întâlnim: vișinul turcesc, cărpinița, gorunul, cornul, s.a.

Trecând de localitatea Ponoare, care este străbătută de un râu straniu, având o culoare gri spre negru și a cărui apă nu este potabilă, se deschide o arcadă, care de fapt, este un *pod natural practicabil, unic în Europa* (destinat circulației autovehiculelor), având lungimea de 25 m, lățimea de 8 m, înălțimea de 14 m și grosimea de 4 m, format prin prăbușirea tavanului unei peșteri. Acest pod este denumit de localnici **Podul lui Dumnezeu**. Legenda spune că de-a lungul vremii, deși au avut loc diverse accidente grave (căderi de pe pod a unor camioane, mașini, bicicliști), acestea nu s-au soldat cu pierderi de vieți omenești, iar persoanele implicate în aceste evenimente nedorite, ar fi fost ocrotite de Dumnezeu.

Lângă acest pod se află **Peștera Ponoare**, (neamenajată, dar care poate fi vizitată cu echipament corespunzător și lanterne) cu numeroase stalactite și adăpost pentru lilieci, cu o lungime de 734 m, ea fiind originea podului natural de la Ponoare.

Sub peștera Ponoare este situată **Peștera Bulba** (care se face remarcată prin valuri de cristal dungate în nuanțe de maro), deci există de fapt două peșteri suprapuse, prin aceasta din urmă se scurge râul subteran misterios, care vine din lacul Zăton, iese de sub munte printre pietre (izbuc), pe sub Podul lui Dumnezeu și se îndreaptă spre satul Ponoare.

Lacul Zăton, de origine carstică, este unul dintre cele mai frumoase și ciudate lacuri din țară. Acest lac acumulează primăvara, în perioada topirii zăpezilor, multă apă, prin înfundarea unor sorburi cu materiale aduse de pe versanți și se mărește în volum, putând avea adâncimi de până la 40 de m. La un moment dat, din cauza presiunii apei, aceste sorburi (ponoare) cedează și apa începe să se scurgă încet prin peștera Bulba, pe sub munte, nivelul începând să scadă până când **lacul dispare**, rămânând un pârâu care pătrunde prin acele găuri ciudate. Acest lac este denumit și lacul fantomă.

Câmpurile de lapiezuri sunt situate începând din vârful dealului, pe coama ce coboară spre lacul Zăton (în partea opusă Podului lui Dumnezeu) și reprezintă cel mai valoros element al acestui complex, fiind cele mai remarcabile câmpuri de lapiezuri din țară. Acestea oferă un peisaj arid (lipsit de vegetație), inedit, prin șanțurile adânci de diferite forme și adâncimi, sculptate de-a lungul timpului în calcar, sub un înveliș impermeabil pe o suprafață foarte mare.

Definiții

Relief carstic - relief specific regiunilor cu roci solubile (calcar, ghips, sare); înglobează atât forme *endocarstice* - peșteri, galerii, avene, stalactite, stalagmite, draperii, etc. - cât și *exocarstice* - văi oarbe, chei, abrupturi, doline, polii, lapiezuri, ponoare, izbucuri, etc. - generate de acțiunea de dizolvare prin circulația apei la suprafață sau pe canale subterane.

Ponor - loc de pierdere al unui curs de apă prin crăpături impenetrabile pentru om, situat, de obicei, la piciorul unui perete de calcar, scurgerea apei nefăcându-se cu presiune.

Izbuc sau Exurgență - locul de ieșire a apei unui pârâu sau râu subteran ce curge pe un canal carstic.

Lapiez - microforme de relief cu aspect de șanțulețe sau găuri formate prin coroziune și, parțial, prin eroziune în rocile solubile.

CÂINELE cel mai devotat prieten al OMULUI

Nu pot face aprecierea care a fost primul, câinele sau omul, dar cu siguranță din negura timpurilor, de când acest animal la început sălbatic, în căutare de hrană s-a întâlnit cu omul (se pare că acest lucru s-a întâmplat în urmă cu peste 12.000 ani) pentru ca mai apoi să se fi aciuat pe lângă așezările omenești, ei s-au acceptat și s-au respectat reciproc, **câinele devenind cu timpul cel mai devotat prieten al omului.**

Frumos lucru, chiar foarte frumos dacă ne gândim că în ziua de azi acest respect a dispărut, nu numai pentru relația om – animal, dar și pentru relația om - om.

Am abordat această specie a regnului animal pentru că între câine și om s-au stabilit anumite relații, și în mod frecvent se folosesc comparații legate de comportamentul lor.

În libertate, câinele era animalul care **prin existența sa a ajutat la selecția naturală a speciilor cu care venea în contact, în habitatul său.**

Se pare că specia, care a făcut primul pas (în căutare de hrană), pentru a se apropia de oameni, a fost lupul, care mai apoi a fost acceptat pe lângă casele lor.

Este adevărat că la început nu se punea problema de rase, dar cu timpul prin interesul manifestat de om în obținerea de la aceste animale a unor calități necesare scopului său, prin **"împerecheri selective"**, au apărut peste o sută de rase. La fel de adevărat este și faptul că, anumite calități au fost îmbunătățite conform scopului în detrimentul altora, care au fost atenuate. **Acest "moment" a durat destul de mult, ulterior el s-a dovedit fatal pentru cei doi parteneri.**

Astfel, omul prin intervenția sa a dus la deprecierea speciilor care au început să trăiască pe lângă el, comparativ cu cele care trăiau libere.

Acest mamifer carnivor din familia canidelor, care poate trăi maxim 20 ani, după naștere i se spune **cățel (pui de câine)** iar după câteva luni el devine **cățelandru.**

La aceste două stadii ale dezvoltării câinelui, dacă facem un paralelism cu cele de la om, observăm că ele sunt asemănătoare cu al **copilăriei** și al **adolescenței**, perioade în care se formează majoritatea aptitudinilor, deprinderilor și se consolidează caracterul.

De regulă, în această perioadă de creștere în care atât câinele cât și omul se dezvoltă, mai rar se poate întâmpla să apară vreo manifestare prin care să putem lua în calcul situația extremă (agresivitatea) **"Mușcătura"**, aici este valabil proverbul **"Câinele care latră nu mușcă"** iar cum mai toți **lătrăii, răbdăii** sau **puricoșii** latră, înseamnă că nu mușcă, și chiar dacă ar mușca, mari pagube nu ar putea face.

Prin comparație, **dacă despre un om spui că este ca un cățel, înseamnă că el are un caracter lingușitor și fără scrupule.**

Incercați să faceți apel la memorie pentru a vă reaminti modul în care aceste animale se comportă atunci când doresc să obțină ceva de mâncare de la om sau de la ai lui.

Caracterul agresiv al unui câine, ca și al unui om, se formează în perioada dezvoltării și poate fi amplificat sau atenuat, totul depinde de reflexele condiționate nou create sau de mediul în care se dezvoltă.

Dacă pe un om îl compari cu un câine se înțelege că faci referire la un om dușmănos.

După creștere, câinele devine **dulău**, dacă este un câine mare și sănătos, sau **potaie** dacă este un câine mic și jegărit care îți inspiră mila.

Atât dulăul cât și potaia pot avea "caracter" și nu pot crea surprize, atâta vreme cât îi respecti, nu le încalci teritoriul sau nu te dai la ei.

Totuși dacă folosești apelativul de "potaie" pentru un om, înseamnă că el este un om de nimic, fără valoare, netrebuincios.

Din păcate, **orice comparație cu aceste animale este nefavorabilă oamenilor**, chiar și acelea care conțin aprecieri mai pozitive cum ar fi: **"este ca un câine de pază"** sau **"este cățel pe treabă"** (poate cea mai nevinovată apreciere la adresa unui om). Aceste afirmații ascund gradul de subordonare necondiționată al persoanelor despre care se fac afirmațiile (depersonalizare) față de alte persoane.

Un alt exemplu, prin asociere, care să confirme cele afirmate anterior este:

Nu mor caii când vor câinii, sau câinii când vor stăpânii!

Ca anomaliile în viața unor căței, cățelandri sau dulăi, apar anumite dereglări metabolice, hormonale sau ale sistemului imunitar iar cu această ocazie ei pot contacta diverse boli cum ar fi **jigodia**, care se manifestă prin atrofierea mușchilor și tulburări generale.

Dacă despre un om faci afirmația că este o jigodie, se va înțelege ce este mai rău cu puțință despre caracterul lui.

Figurativ, dacă unui om îi adresezi cuvântul "Javră!" înseamnă că este un om lipsit de caracter.

Un astfel de om (**Javră**) este oricum mai periculos decât un altul căruia i se face caracterizarea de (**Potaie**), pentru că potaia este un câine care nu are valoare și nu este luat în seamă, pe când javra, poate fi un câine care chiar dacă trezește mila și nu este luat în seamă, el poate pe deoparte să îți dea senzația că nu-l interesezi, iar pe de altă parte, de îndată ce ai întors spatele și nu ți l-ai protejat te trezești ori mușcat ori atacat de haita condusă tocmai de el.

Vorba unui cântec interpretat de Ionela Prodan:

***Omul este dușmănos, Chiar de-i vorbești frumos,
Te vorbește în față de bine, Și-n spate lovește în tine.***

De regulă toți dulăii în clipa în care intră într-o zonă de interes (teritoriu) sunt atacați de câteva javre sau de haită.

Cert este că indiferent de rasă pe parcursul vieții unui câine, el poate trece prin toate stadiile anterior prezentate.

O întrunire a câinilor care au un scop comun se numește haită, iar printr-o analogie o reuniune la oameni: comisie, club, partid, clan sau gașcă.

Vă propun să treceți în revistă câteva emisiuni T.V. sau atitudinile descrise în paginile câtorva cotidiane; astfel veți realiza că sunt suficiente cazuri când anumite grupuri de oameni se comportă ca o haită, fiind lipsiți de orice rațiune sau de cea mai elementară logică, iar despre omenie, nu mai este cazul să vorbim.

Paradoxal este faptul că prin acțiunea sa, omul a reușit să umanizeze unele exemplare de câini. Aceste manifestări sunt demonstrate prin posibilități de comunicare neconvenționale între el și câine, aspect care intră în contradicție cu faptul că omul în loc să capete noi valențe superioare, se pare că tinde să capete calitățile animalului cu care interacționează; cu alte cuvinte, să devină o "**Fiară**". Amintiți-vă de faptul, că afectat de acest flagel, omul a ajuns să organizeze lupte între câini (care în mod normal și-ar da viața pentru stăpânii lor), numai pentru plăcerea sa sau pentru a câștiga bani.

Literatura este plină de pilde, cugetări și reflexii despre modul de a trăi al oamenilor, (care este) comparabil cu al câinilor.

Cine nu-și amintește de "A trăi ca un câine la stână" (**a huzuri**); "A trăi precum câinele și pisica" (**în dușmănie**); "A trăi ca un câine" (**în umilință**) sau "Nu-i numai un câine scurt de coadă" (**trăsătură comună**); "Unde umblă câinii cu covrigi în coadă" (**paradis**), s.a..

O remarcabilă cugetare, rezultat al înțelepciunii populare al cărei autor nu este cunoscut, a fost preluată și în unele texte de muzică populară sau lăutărească și are ca temă recunoașterea binelui făcut.

"Din bucată mea de pâine am hrănit un om și un câine, câinele mă recunoaște, omul nu mă mai cunoaște."

Sfaturi : ***"Dacă vrei să dai cu piciorul într-o javră, uită-te cine o ține în lesă."***

"Nu trezi dulăul care doarme."

Părerea mea: ***Cel mai important lucru pentru om, este ca el să nu ajungă o Javră!***

Florin GUSMAN

**Așteptăm în continuare: propunerile, sugestiile și articolele dumneavoastră
Pentru relații : Tel/fax: 319.61.05   Nicolai Stănciulescu sau Florin Gusman**